

KUTSESTANDARD

Klaverihäälestaja-tehnika, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetuse	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Klaverihäälestaja-tehnika, tase 4	4

A-osa

KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Klaverihäälestaja-tehnika töö eesmärk on tagada klaveri optimaalne kõla ning pikaajaline ja kvaliteetne funktsioonide toimimine. 4. taseme klaverihäälestaja-tehnika valmistab pilli ette eelkõige õppeotstarbeliseks ja koduseks kasutamiseks. Klaverihäälestaja-tehnika kuulab ja hindab heli kõlakvaliteeti. Vajalik on pidev kutsealane enesetäiendamine.
A.2 Tööosad
A.2.1 Klaveri häälestamine. A.2.2 Intoneerimine, instrumendi kõlaomaduste muutmine. A.2.3 Klaveri mehhanismi reguleerimine ja hooldamine. A.2.4 Suhtlemine ja klienditeenindus klaveritehnika töös. A.2.5 Klaveritehnika, tase 4 kutseline käitumine ja tegutsemine
A.3 Töö keskkond ja eripära
Töö klaverihäälestaja-tehnikuna nõuab füüsilist ja psühholoogilist pingutust ning töötamine võib tööoperatsioonidest tingituna toimuda sundasendites. Klaverihäälestaja-tehnika töötab reeglina siseruumides, erandkorras ka välitingimustes ja võimalikult vaikselt keskkonnas. Vajalik on töökoha väga hea kohtvalgustus (1000 lx). Klaverihäälestaja-tehnikud töötavad üldjuhul kodudes, klaverivabrikus, koolides ja kontserdisaalides.
A.4 Töövahendid
Klaverihäälestaja-tehnika põhilised töövahendid on häälestamis-, intoneerimis- ja mehhanismi reguleerimise vahendid.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Klaverihäälestaja-tehnika töö nõuab väga head muusikalist kuulmist, head nägemist, käelist osavust, täpsust, püsivust, keskendumisvõimet ja rutiinitaluvust.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Klaverihäälestaja-tehnikuks saab õppida kutseõppeasutuses, töökeskkonnas või kursustel.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Klaverihäälestaja-tehnika.

B-osa KOMPETENTUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur	
Klaverihäälestaja-tehnik, tase 4 kutse taotlemisel tuleb tõendada kõik kompetentsid.	
B.2 Kompetentsid	
B.2.1 Klaveri häälestamine*	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: - Häälestab klaveri nõutavale kõrgusele, arvestades instrumendi eripära ja tema kasutamist erinevates koosseisudes. - Häälestab klaveri või tiibklaveri standardkõrgusele ($a_1=440-442$ Hz), kasutades heliharki või elektroonilisi abivahendeid. Vajadusel häälestab klaveri muule kõrgusele. Eristab intervallide võnkesagedusi kuulmise järgi. - Häälestab kuulmise järgi koorid puhtaks, kasutades sobivaid töövahendeid. - Selgitab kuulmise teel välja kõrvalhelide allikad, lähtudes nende iseloomust. Võimalusel kõrvaldab häirivad kõrvalhelid (resonantsid) klaveris ja ruumis, kasutades sobivaid töövahendeid. *Häälestamise all mõistetakse kõigile klaverikeeltele (ca 230 keelt sõltuvalt mudelist) õige häälestuspinge andmist. Õigeks loetakse kokkuleppeliselt häälestuskõrgust $a_1=440$ Hz, uuemal ajal on levinuim $a_1=442$ Hz.	
B.2.2 Intoneerimine*, instrumendi kõlaomaduste muutmine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: - Eelintoneerib kuulmise teel, kasutades sobivaid töövahendeid. - Tuvastab kuulmise teel ja likvideerib mängu segavad tajutavad kõlalised ebaühtlused, kasutades sobivaid töövahendeid. *Intoneerimine on klaveri haamriviltide (88 tk) töötlemine eesmärgiga ühtlustada klaveri kõla ja parandada selle kõlaomadusi. Mängija tunnetab erinevust skaalal "meeldib - ei meeldi", "kõla on terav - kõla on pehme" või ajab segi skaalaga "on hääles - ei ole hääles".	
B.2.3 Klaveri mehhanismi reguleerimine* ja hooldamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: - Võtab klaveri lahti kahjustusi tekitamata, arvestades instrumentide ehituslikku jm eripära. - Valmistab ette tööpinna ja valgustuse, valib töövahendid, lähtudes töö iseloomust. - Hindab klaveri puhastamise vajadust, arvestades kulumispiiri. - Puhastab mehhanismi ja klaviatuuri, kasutades sobivaid puhastus- ja töövahendeid ning lähtudes mehhanismi seisundist. - Vajadusel likvideerib kasutamist segavad mehhaanilised hälbepähtlused ja vead, lähtudes standardnõuetest. Teostab mehhanismi standardse reguleerimise. - Kontrollib kogu häälestuse kõrgust. Kontrollib mehhanismi reguleerituse vastavust standardile. - Planeerib oma tegevused vastavalt tehnilise ja akustilise hinnangu tulemustele, ajakulule ja kokkulepetele kliendiga. *Mehhanismi reguleerimise all mõistetakse kõikide mehhanismi üksikosade tagasiviimist projekteeritud ja valmistatud õigetele kõrgustele või õigetes omavahelistesse seostesse, tagades klaverile vajadusele vastava mängutundlikkuse ja dünaamika.	
B.2.4 Suhtlemine ja klienditeenindus klaveritehniku töös	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: - Loob head suhted klientidega. On võimeline kohandama oma suhtlemisstiili erinevate olukordade ja inimestega. - Järgib hea klienditeeninduse põhimõtteid erivajaduste ja erineva kultuuritaustaga klientidega suhtlemisel, pidades silmas ettevõtte väärtushinnanguid nii kõnes, kirjas kui teos. - Suhtub kliendi varasse ja elukeskkonda lugupidavalt ja hoolivalt. - Suhtub kriitikasse mõistvalt ja õpib sellest.	
B.2.5 Klaverihäälestaja-tehnik, tase 4 kutseline käitumine ja tegutsemine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad:	

1. Järgib oma töös ohutustehnika- ja töötervishoiunõudeid.
2. Peab tähtsaks eetilisi tõekspidamisi ja väärtusi.
3. Tuleb toime probleemide ja pingeliste tööolukordadega.
4. Töötab vajadusel ka mürarikas keskkonnas.
5. Nõustab klienti õigetes valikutes, lähtudes pilli kasutamise eesmärgist, instrumendi tehnilistest võimalustest ja kutse-eetikast.
6. Töötamisel kasutab õigeid töövõtteid ja -vahendeid, töötab säästlikult ja säilitab pilli esialgse kompleksuse.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-19112019-1.1/5k
2. Kutsestandardi koostajad	Urmas Orunurm, Eesti Klaverimeistrite Koda, G. Otsa nim. Tallinna Muusikakool Mait Meibaum, Estonia Klaverivabrik Andres Leesik, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia Lembi Mets, G. Otsa nim Tallinna Muusikakool
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	17
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	19.11.2019
6. Kutsestandard kehtib kuni	04.11.2024
7. Kutsestandardi versiooni number	5
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7312 Pillimeistrid ja -häälestajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Piano tuner, level 4
Saksa keeles	Klavierstimmer
Soome keeles	virittäjä
Vene keeles	настройщик
C.3 Lisad	